

STANISŁAW I LESZCZYŃSKI, KUNG AV POLEN
ROLAND, ERIK VON, ADL. 1719, FÖRUT ROLAND

**Konung Stanislai faderliga råd ock
förmaning, til sin datter drottningen af
Franckriket. =(Rubr.) S. impr.=.**

1725

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken. EOD erbjuder åtkomst till digitaliserade dokument enbart för personlig, icke-kommersiell användning. För annan användning vänligen kontakta biblioteket.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu>

Konung Stanislai Kaderliga Råd och
förmåning / til sin datter Drott-
ningen af Francrifet.

1700-1829

Sör min datter / och Edert öra / gifwe
actt uppå mitt tal. Förgåt Edert
Folck / och Eder Faders huus. Jag
lånar här dens Helge Andes Ord / mit
käre Barn / til at taga farawel af
Eder; effter som jag endast betracktar / at det är dens
Allsmäktigas wärck / och hans högra hands finger /
som så underl: förer oss / så at hwarken menskeligit för-
stånd / eller wärldzlig klofhet / hafwer kunnat förut see
eller förmoda hwad som nu sig tildragit.

Det hörer allenast denne Gudomelige wisheten til /
at förmå utföra alt hwad mänskeligit förstånd öfwer-
träffar; til at förmörcka / genom sin helga Försyns Be-
slut / deras affichter / och giöra sig härlig genom sina
stora och mächtige under.

I blifwen nu Francrifets Drättning: Der öfwer
är intet / icke heller är nogot större i werlden / än det /
om icke Edert goda namn och ryckte / som tilskyndat
Eder utkäreelse / och Eder dygd / som förorsakat Edert
läsord.

Betänck at de aldra ädlaste klenodier uti Eder Crona
komma nu til at skina och beskådas uti deras största och
klaraste lius; at den aldräminsta fläck lätteligen kommer

X

at

1725 Augusti

at märckias / ock at det icke är nog til at gifwa dem deras
sanskyldiga glans / at man förblindar ögas första åskå-
dande : Det allernogaste tilseende / under deras bestå-
dande / måste ingalunda göra deras värde.

Til en begynnelse will jag nu föreställa Eder tre klip-
por / emot hwilka sig offta stödt hafwer de aldrastör-
sta hjeltars dygd.

Den första är / den yppersta åhrones ock högghetens
trappa / som gör at wi offta all mänskelighet ock afflåda /
ock dermedelst gjøre ock förhatelige för människior / ock
icke mindre för Gud / ock som uphöjer ock så högt / at wi
icke kunna märckia hwad som ock kan uti ett ögnableck
nederstörta.

Men uppfören J Eder uti den samma effter den
Rang Eder tillkommer / dock inwärtas / så at Eder Hög-
het består förnämligast / til at åbra den Aldrahögsta.
Förödmuken Eder medelst en ständig åtanka / at J ären
ett intet uti hans ögon ; at samma Eder Högghet består
uti Edert hjärtas ädelhet / ock uti Edra tanckars vär-
dighet ; uti edert Sinnes oordentligheters dämpande /
ock uti sågren öfwer Eder sielfwan.

Den andra är lyckones klippa / hwilken så mycket
farligare är / som hon Eder är fast aldeles obekandt /
hafwandes J alt ifrån eder barndom warit delachtig af
min motgång / hwilken min oblida lycka kommer nu at
lånda Eder til en stor förmån / i det J der igenom för-
märckia kunnen / det ingen ting kan bettre lära Eder / at
intet misbruka Eder lycka / än som den erfarenhet J
hafft

hafft af olyckan. Fördensfull förknippen Eder icke så fast med henne / at I förgåten det hon är bedrägelig / och besinnen / at wi förglömme / då wi oss henne heel och hållit öfwerandtwardom / de rätta medel / hwar med wi annars kunde fast hålla henne vti ett wist beständighetenes måt.

Den tridie / är smickrande / hwars angripelser äro oundwifelige / men striden der emot swår / och segern der öfwer både swår och berömlig. Föreställ Eder at Jären omringad af sådana / som täffla sins emellan at giöra hos Eder uppwackning. Af dem lærer fast ingen finnas som ju icke är beredd til at lyda Edra befallningar / och til at upoffra både lifff och godz til Eder tjenst ; Men med sielswa sanningen lærer dock ingen willja fram / och ingen finnas som icke fruchtar sig at misshaga Eder / och således löpa fara om sin lycka / så framt de Eder hennen säja skulle. Sålunda ären I / än skönt mit ibland dem / som finnas aldrumäst beredwillige til Eder tjenst / förlåten i detta mål / och til Eder ensammen lämnad / och hafwen ingen annan tillflyckt / än til Eder egit sunda förnufft / och goda förstånd. Man kan icke swällja ned detta smickrande förgiffit / utan at warda der af besmittad. Så framt at I intet låten Eder intagas af egen kärlek / hoos hwilken detta smickrandet sig så lätteligen insmyger / och så framt I intet der utinnan tager något nöje / Så warden I snart nog finnande / at det icke annat är / än en rökelse / som förwirrar Eder genom des behageliga luckt ; men straxt för-

swinner / och I skolen således då förwårftwa Eder den
ådlaste wetenskapen af all wårdzlig wisshet / nembl.
at känna deras kynne med hwilkaman umgås / som och
til at åtskillja det sanskyldiga / ifrån det som allenast
ett skien der afhafwer. Och sij / detta är heela Saken.
I warden finnandes både wid häfwet / så wål som an-
norstådes i riket / sådant Folck som förtienar Eder
Högachtning / och dem ären I och skyldig Eder yn-
nest : En der igenom belönen och befåsten I dygden /
samt affstraffen odygden / och uppmuntren til det som
läfligit är. I warden och så finnandes dem som
skola söka at giöra sig hoos Eder förmående / så wål
genom deras nit och trågna inställande / the ther
dock äga ingen förtienst / som af en omåttelig begärelse at
blifwa stora. Låt dem förstå at I kännen dem / der
med / at I intet wården ansee dem. Alter warden I fin-
nandes sådana / som äro wårde Edert föracht. Om
I bruken emot dem nogon höflighet / styrcken I dem
uti deras okynne. Förutan dessa / finnas och de / hwil-
ka man antingen hatar / eller och älskar / utan at we-
ta hwarföre. Det förra är orätt / det senare är en swag-
het. Kort / alt detta leder Eder til den wicktiga läro-
saken / hwilken jag Eder fram för alt det öfriga re-
commenderar , nembl. at I anseen Eder förtrolighet så-
som en skatt af aldråhögsta wårde / den I lätteligen
förloren / om I der med slösen i otid. Den ären
I Konungen allena öfwer all ting skyldig / och der näst
honom / som är Konungens hemliga Råd / jag menar
Herti-

Hertigen af Bourbon. Om Idelen samma Edert förtroende med entridie / så förlorar det des wårde hoos de begge förre / och kunnen I icke heller hafwa någon rätt tilbakars til Konungens eller Hertigens förtrolighet / som böra giöra all Eder lycksalighet / all Eder ro / och all Eder förnöjelse.

Gif ingen i werlden tilfålle / ja icke ens dem / som Eder måst tilgifne äro / at inbilla sig / det I utan förbehåld ären deras : En der I warden någon af dem förtroendes sådant / som icke egentel: rörer Eder wålfärd / eller och är af en oumgängeligg nödwändigheet / då utmärcken I straxt en sådan för wara Eder höfflinge och förtrogna / medelst / det at I den samma Edra hemligheter upptäckt och förtrodt hafwen. Af hans fru warden I des Dianarinna. Den warder tagandes herra wåldet öfwer Eder / och Eder lag förskrifwandes / endels effter som des egen fördel will hafwat / endels effter som des kynne lyster och behagar ; Men aldrig effter det som sielfwa saken kan fordra. Dock måste detta ingalunda affkråma Eder til at höra och emot taga hålsosamma råd / allenast det skier utan affickt til dens person som dem gifwer / och at I wål öfwerwågen des uppsåt. Befinner för öfwrigit at folckes röst är Guds röst / och at i således mätten skicka Eder (hwar om jag Eder här beder) som woren I plicktig at giöra redo för Edert uppförande äfwen at den aldraringaste af Edra undersåtare / och såsom wore den gemene man Edra giärningars ständiga domare / warandes menigheten den samma som altid gifwer gran acht uppå Eder. Effter som hon dömmet / så dömmet och hela werden ; ja / med

ett ord / det är hon som gör Eder obödelig hoos effter-
kommandom: Hennes om dömmen äro så mycket mer til
befruktande / som hennes bifall bör wördas och högach-
tas. Betänck / at en stor Konung blir nu Eder Maka/
och at han uträcker sina armar i förhoppning at finna uti
Eder sin förnögelighet / en medlem uti sina omsärger / en
understöd uti sina beswär / och entel: en trogen wän/
en god Hustru / och en stor Drottning.

Religionen, hwars förnämligaste styrcka detta Rike
är / öpnar Eder sitt bröst och fambn at emot taga och an-
se Eder för sitt mächtigaste wärn. Edra undersätare ä-
stunda Eder och betrachta Eder / såsom deras Moder
alt ifrån den stund Konungens Person / som är deras lif/
är worden anförtrodd Eder omsorg. Hwad Konungen
altså af Eder wäntar / det uppfyller genom Eder omwård-
nad om hans Person / genom en fullkommen skickelse
uti hans behag / genom förtrolighet til hans godt-fin-
nande / och genom Eder medfödda liuslighet / at wara
honom til nöjes. Låt det wara all Eder ästundan at
giöra honom liusft / och all Eder omsörg at undfly hwad
som skulle kunna förorsaka honom det ringaste misnöje.
Ja / låt hans dyrbara Person / hans stora namn / och
hans rikets bästa wara Edert endasta och kiärasta ögne-
mål. Hwad Religionen af Eder wäntar / det uppfyllen/
genom det nit som J henne skyldig ären. Der til för-
plichta Eder Guds mångfaldiga wälgierningar / och der
om försäkrar mig Eder Gudsfruktan. Låt fara de lä-
rosaker som uti Religionen upkomma. Den som förfat-

tas uti Eder Cateches är den säkraste ; följ J den / ock
far intet effter at utgrunda sadant / som Edert kön icke
anstår at tweta. War på Eder wackt / så at man intet
bedrager Eder med en skienhelig Gudztienst ; Ty werl-
den är nu så fatt / at Religionen har i alla tider tient för
en täckmantel at Ehregirugheten och egennyttigheten.
På den händelse / ser til / at Eder niht icke förmörckar eller
förhindrar Eder at finna den i gråset förbårgadliggande
ormen. Bemängen Eder intet uti några onyttia Reli-
gions twister / utan låt lysa Eder Gudzfruchtan genom
Eder sanskyldiga och lefwande gudlighet / effter som den
Uldrahögste det fordrar och åskar / ock undervisar men-
niskiora til förbättring i deras lefwerne genom Edert
goda effterdomme.

Swad Edra undersätare af Eder wenta / det uppfyller ge-
nom Eder nåd ock rättwisa / skyddandes dygden ock utrotan-
des odygden / tröstandes de elända / ock hielpandes de förtryck-
ta. Uppfyll denna Eder plickt / ock låt detta wara Edert an-
gelågnoste wärck. Undfly at innånga Eder uti regemens styr-
seln: Konungens ock hans rådz wisheit behöfwir intet här ut-
innan Eder hielp. Låt intet bruka Eder uti slika saker / det
wara annars at Gudz åhra / Konungens fördel ock des folks
wålfärd sadant af Eder fråfwja.

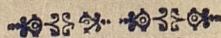
Jag tackar iherligen Gud / at jag intet finner noget hoos Eder at
lasta; ock wil jag fördensfull i mangel af sebl dem jag hos Ed er inga
märckia kan / wända mig til Eder dygd / och henne min råd medela.
Nåd och frikostighet äro de twenne för närmste dygder / som en ädel
Siäl besittia kan ; men om de icke rätteligen använde ward a / för-
lora de mycket af deras wärde; ock som J med kägge dese af
naturen begåfwad ären / så måtten J desto sorgfäldigare wara
at insträncka dem innom deras gränzor / på det de icke annors
för.

förmörkade warda. Om den förra utdelas til alla i gemen och förutan åtskilnad/ så styrcker hon odygden/ och förtager rättwis- san sitt läpp; den senare/ om den utan mott föröfwas/ så förlorer hon sit namn/ och warder föracktelig. Låt Eder Christendom och milda hiarta beweka Eder til den förras/ och Eder barmhertighet/ erkänslö och en sandstyldig förtienst til den senares föröfswande.

Nu är intet mer öfrigit/ än at föreställa Eder/ det J ären styldig/ såsom min datter/ Hertigen af Burbon all tacksamhet/ såsom Drätning i Francrike/ all färtrolighet. Jag förmodar at det förtroende som Konungen har til honom/ hans höga förstånd uti rikens regering/ hans innerliga niht för det allmänna bästa/ som och hans wänslap för mig/ låra wara så många starcka knutar/ som aldrig skola kunna uplösas uti Eder tacksamma siäl/ utan altständigt påminna Eder den oförlikneliga erkänslö J ägen honom/ och huru myckit J ären förbunden at åtlyda hans hälsosamma råd.

Sluteligen förgåt icke Eder goda Fader och Moder/ en heller min Moder/ icke heller dem som warit Eder tilgifne äfwen under war största olycka. J weten negsamt sielf/ at deras antal är icke större/ än at J kunna hafwa dem altid i ett godt minne. Det såsom alt war hiartans begär är nu genom Gudz nåd worden i Eder Person fullkommat; Alltså står ingen ting mer för oss tillbaka/ alt in til sielfwa döden/ än til at önska/ det den storaGuden wille höra de böner wi til honom utpoffra/ och nedsenda af sin höga Himmel öfwer Eder sin milderika wälsignelse.

N.terst och i ett begrep/ låfwer Gud; gidrer gode emot Eder nästa: älsker Konungen; hater odygden; Äg Eder i lyckan/ warer frimodig i olyckan/ och låt Eder icke öfwerwinnas af motgången: Står emot werldens fräckelser: andra andras felachtigheter genom Eder nåd/ deras misgjerningar genom rätten/ och bibehåll dygden genom belöning. Döm om alt med kallsinlighet/ så skolen J både lycksaligen lefwa/ och berömligen regera.

www.books2ebooks.eu